

češplje (najboljša sušilnica, katera je na Nemškem in tudi v Avstriji uže precej razširjena, je dr. Lukas-ova sušilnica) se letos plačujejo po 14 do 16 gold. Pač lepa cena! Naj ona spodbada posestnike, po priličnem prostoru zasaditi si kolikor mogoče češpljevega drevjiča. Plačila za mali trud ne bo mu treba dolgo čakati.

Jos. Keržič,

bivši slušatelj vino- in sadjerejske šole na Slapu.

Gospodarske skušnje.

Salicilovo kislino zoper kužne bolezni kuretine in druge perutnine

priporoča tudi skušen mož v „Wiener landw. Zeitung“ rekoč: Večji del kužnih bolezni pri kokoših in drugi perutnini delajo neke drobne, s prostim očesom nevidljive živalice, zoper katere ni bolj gotovega, pa tudi popolno nevarnega zdravila, kakor je salicilova kislina. Da se žival kužnih bolezni obvaruje, naj se vsak dan vodi, ki se perutnini piti daje, nekoliko poprej v vroči vodi raztopljene salicilove kisline primeša; če je pa žival uže bolna, se jej daje salicilove kisline z otrobi in strdjo zmešane, kakor smo uže govorili v 39. listu „Novic“.

* *Da gospodarju krava telice rodi.* Poštar Nock v Švici svetuje po svojih 20letnih skušnjah to-le: Krava, ki se poja, naj se k biku pustí, kedar ima vime polno mleka, tedaj zjutraj ali pa zvečer, predno se molze. On trdi, da je v teh 20 letih 80 odstotkov telic priredil, ter pravi: „Kakor pri mnogih drugih rečéh, tako tudi pri tej ima natura svoje skrivnosti, katere občudujem, pa jih ne morem uganiti.“ Mi bi ne stavili glave za to, vendar naj se poskusi, vsaj je lahko in brez stroškov.

Gospodarske novice.

* *Ovce Jezerskega (koroškega) plemena* so tudi bile na deželni razstavi v Gradcu odlikovane; eden razstavnikov je dobil častno diplomo, drugi pa darilo v denarji. Ovce Jezerskega plemena so istega rodu, kakor ovce Ukviškega plemena, katere naša kmetijska družba kranjska vpeljuje in katerih po nizki ceni dobiti, se jim zdaj zopet dobra prilika ponuja.

* *Kaj imamo in kaj nam manjka.* — Pod tem naslovom objavlja „Wien. landw. Zeitg.“ število živine v našem cesarstvu in primerja to število s številom živine na Holandskem. Avstrija (brez Ogorskega) ima na 300.191 štirjaških kilometrih zemlje 1 milijon in 367.000 kónj — 42.900 oslov in mul, — 7 milijonov in 425.200 goved, — 2 milijona in 551.500 prešičev, — 5 milijonov in 26.400 ovác in 979.100 kóz. Holandija pa ima na le 5763 štirjaških kilometrih zemlje 247.900 kónj, — 1 milijon 375.000 goved, — 329.000 prešičev, — 900.200 ovác in 114.900 kóz. Tedaj je na Avstrijskem na enem štirjaškem kilometru 57 repov, v Holandiji pa na istem kosu zemlje 299 repov. Kolik razloček in ne na čast Avstriji!

* *Da zna dež narediti,* trdi nek Amerikanec, ki je celó patent vzel na to najdbo, s katero hoče segati v vsegamogočnost Božjo. Ta „kunštni“ mož pravi, da skušnje učijo, da po velikih manevrih ali vojskah navadno deževati začne, zato ker strel pretresa podnebje in oblake na-se vleče. Amerikanec, na te skušnje se opirajoč, se spusti v balonu med oblake in ondi s strelivom, ki ga je v balón seboj vzel in z elektriciteto zažge, stresa oblake, da dadó dež od sebe, ki ga hoče

kmetovalcem po naročilu prodajati. — Amerikanci so res bistre glave, — al ne manjka se tudi „patentiranih“ prismojencev!

* *Avstrijsko sadjerejsko društvo* je ustanovljeno. Osnovni zbor v Gradcu je 25. dne u. m. izvolil odbor, v katerega so bili izvoljeni gospodje: grof Henrik Attems iz Gradca, dr. Rudolf Stoll iz Klosterneuburga, Karol Mader iz Št. Mihela na Tirolskem, pater Gerhard Schirnhofner z Dunaja, Hermann Göthe iz Maribora in Jožef Runkel iz Kremsmünstera.

* *Velikansko postrv* so 13. dne u. m. vjeli v Murici poleg Mürzzuschlag-a na Štajarskem. Bila je 3 čevlje dolga, 22 palcev debela, tehtala pa je 11½ kilo.

Podučne stvari.

Štiri vodila gospodinjam pri najemanji pôslov.

1. Ne najmi nikoli deklet, katera graja svojo zadnjo gospodinjo. Taka ženska ima hud jezik, bo tudi v vaši rodovini zmiraj kaj očitati imela in vam zmiraj sitnosti napravljala.

2. Ne najmi nikoli deklet, katera pravi, da vse zna, kajti taka večidel malo zna ali pa celó nič.

3. Ne najmi nikoli take deklet, ki poprej uže vedeti hoče, kaj bode imela opraviti in kaj ne. Kajti gotovo je, da vas bode pozneje pogostoma jezila.

4. Ne najmi tudi nikoli deklet, katera veliko o tem govori, kako je njena prejšnja gospodinja to ali uno delala. Recite taki dekli odločno pa mirno: Vsaka gospodinja ravná po svoje, kajti ona mora najbolje vedeti, kaj je za njeno hišo prav, kaj pa ne.

Po teh 4 vodilih naj se ravná vsaka gospodinja. Tako priporoča gospodarski časnik „Essener Ztg.“

Prijetna in zdrava jabolčna pijača.

Naredí se tako-le: Zreži 6 jabolk z lupino vred v krljce, deni jih v precej veliko posodo, prideni 1½ funta civeb brez pešek (rozin) in pa 4 lote cukra, na vse to vlij 1½ litra vrele vode in daj, da se pol ure kuha. Tako naj ostane v pokriti posodi, dokler se ne shladí ta kuhovina, in jo precedí potem skozi prav tanko sitico. Ta jako prijetna in zdrava pijača služi posebno bolnikom prav dobro.

Zgodovinske stvari.

Protestantizem in škof Hren. *)

Po raznih virih spisal Ivan Lavrenčič.

Ono duhovsko vrenje, ki se je vnelo leta 1517. v Nemčiji, imelo je tudi za Krajno hude nasledke, kajti tudi pri nas razburilo je duhove in sicer tako, da imamo uže leta 1527. mnogo prijateljev onih načel, ki jih je povzročila verska borba. Kar se tiče vzrokov njenih, omenim le kratko ono temo nevednosti prostega ljudstva, oni verski indeferentizem in samovlastno gospodarstvo plemenitažev, ono mlačnost nekaterih svečenikov v izpolnovanju svete dolžnosti svoje, da ne zamolčim nemških tiskarn, kjer so se tiskale nove nauke zadevajoče male brošure in večje knjige, katere je Luter s svojimi privrženci na Kranjsko pošiljal. Borba nastane huda; na eni strani bíje se za novorojeno dete Trubar, Krel,

*) Hren, navadno Chrön.

Vred.